

Počátky animovaného filmu v Čechách a na Moravě

Bohuslav Šula (1887–1967)

Architekt a výtvarník, průkopník českého kresleného filmu.

V roce 1919 se inspirován kreslenými dobrodružstvími kocoura Felixe, které se tehdy promítaly jako oblíbený doplněk programů kin, rozhodl sám vytvořit první kreslený film u nás. Podle předlohy – Broučci od Jana Karafiáta. Šula namaloval pozadí pro několik výjevů (Chaloupka pod dubem, Návštěva Broučka u Kmotřičky, Setkání Broučka s Beruškou a Jak se Brouček učil létat) a z papíru zhotovil postavičky rodiny Broučků s vyměnitelnými a pohyblivými částmi tělíček. Zůstalo jen u pokusu – Šula spolu s kameramanem Karlem Kopřivou natočili pouze několik scén. Oba se Broučkům věnovali vedle svého hlavního zaměstnání po večerech, První přerušení způsobilo onemocnění B. Šuly zánětem oční rohovky, dalším důvodem byla likvidace společnosti Pragafilm a nedostatek finančního zajištění pro další natáčení.

Počátky animovaného filmu v Čechách a na Moravě

Karel Dodal (1900 – 1986)

Irena Dodalová (1900 – 1989)

Nejvýznamnějšími tvůrci animovaných filmů předválečného období československé kinematografie.

1926 *Zamilovaný vodník* (první animovaný film spolu s Hermínou Týrlovou)

1935 *Krása Tajemství lucerny* (reklamní, obsahoval první loutkovou sekvenci v české kinematografii)

1937 *Hra bublinek* (reklamní)

1937 *Šmudlík a Leskulinka* (reklamní)

1939 Karel Dodal emigroval do USA, Irena Dodalová vězněna v Terezíně, po roce, 1946 v New Yorku, po roce 1948 v Buenos Aires.

— Elektajournal

— Ire-film

Hra bublinek

Osobnosti animovaného filmu

Hermína Týrlová (1900 – 1993)

Zakladatelská osobnost českého animovaného filmu.

Hravá animace a jednoduchý, dětem snadno srozumitelný příběh s morálním přesahem.

1943 *Ferda Mravenec*

1946 *Vzpoura hraček*

1958 *Uzel na kapesníku*

1962 *Dvě klubíčka*

1964 *Vlněná pohádka*

1974 *Z deníku kocoura Modroočka*

Ferda Mravenec

Vzpoura hraček

Uzel na kapesníku

Osobnosti animovaného filmu

Karel Zeman (1910 – 1989)

výtvarník a režisér trikových filmů

Muzeum K. Zemana

1947 *Pan Prokouk v pokušení*

1950 *Král Lávra*

1955 *Cesta do pravěku*

1958 *Vynález zkázy*

1961 *Baron Prášil*

1964 *Bláznova kronika*

1967 *Ukradená vzducholod'*

1970 *Na kometě*

1971 *Dobrodružství námořníka Sindibáda*

1977 *Čarodějův učeň*

1980 *Pohádka o Honzíkově a Mařence*

Osobnosti animovaného filmu

Jiří Trnka (1912 – 1969)

výtvarník a režisér animovaných filmů, jeden ze zakladatelů českého animovaného filmu, profesor UMPRUM.

1945 *Zasadil dědek řepu*

1946 *Zvířátka a petrovští*

1947 *Špalíček*

1948 *Císařův slavík*

1950 *Bajaja*

1952 *Staré pověsti české*

1954 *Dobrý voják Švejk*

1959 *Sen noci svatojánské*

1965 *Ruka*

1945 *Bratři v triku*

1947 *Studio loutkového filmu*

Zvířátka a petrovští

Kybernetická babička

Ruka

Osobnosti animovaného filmu

Jiří Brdečka (1917 – 1982)

Spisovatel, scenárista, výtvarník, kreslíř, ilustrátor a filmový režisér hraných i animovaných filmů. Blízký spolupracovník Jiřího Trnky ve studiu Bratři v triku.

František Braun (1912 – 2003) výtvarník animovaných filmů.

Václav Bedřich (1918 – 2009) scenárista a filmový režisér.

Miroslav Štěpánek (1923 – 2003) režisér a výtvarník, blízký spolupracovník Břetislava Pojara.

Pérák a SS

Utopená ponorka

Láska

Pomsta

Do lesíčka

na čekanou

C. K. Střelnice

Kamenáč Bill

Spor o míru autorství

Osobnosti animovaného filmu

Břetislav Pojar (1923 – 2012)

Scenárista, režisér, výtvarník animovaného filmu, profesor FAMU.

Blízký spolupracovník Jiřího Trnky.

1954 *O skleničku víc*

1965 – 1973 *Potkali se u Kolína*, (cyklus *Pojďte pane, budeme si hrát*)

1974 – 1977 *Zahrada*, (cyklus *Pojďte pane, budeme si hrát*)

2006 *Paleček – Fimfárum 2*

2011 *Autopohádky*

Lev a písnička

Budeme si hrát

Zahrada

Osobnosti animovaného filmu

Gene Deitch (1924 – 2020)

americký režisér a producent animovaných filmů žijící od roku 1964 v Praze.

Gene Deitch se prosadil na přelomu 40. a 50. let 20. století jako animátor a režisér ve studiu UPA, kdy dvakrát získal Zlatou medaili New York Art Directors Club za nejlepší televizní reklamu (m.j. pivo Bert & Harry Piels). Jeho animované reklamy z té doby se jako vůbec první promítaly v Muzeu moderního umění v New Yorku. V roce 1958 byl jeho animovaný film Sidney's Family Tree (Sydneyho rodokmen) nominovaný na Oscara.

Do Prahy přišel v roce 1960. Zde produkčně pracoval např. s Williamem L. Snyderem. V období 1968–1993 pracoval jako producent společnosti Weston Woods. Ve spolupráci s Čechy natočil Gene Deitch pro MGM dvanáct dílů seriálu Tom a Jerry, většinou pod režijním vedením Václava Bedřicha, a pro King Features některé příběhy Pepka námořníka. V roce

Hobbit

Munro

Hloupá žába

The Foolish Frog

G. Deitch u Krause

1960 režíroval v československé produkci film „*Munro*“, který získal ve své kategorii **Oscara**. Film parodicky pranýřuje tupost amerického armádního systému. V průběhu 60. let Deitch vytvořil na bázi původní figurky zvané Foofle postavu jménem *Nudnik*, která se stala hrdinou několika samostatných filmů. Film „*Here' Nudnik*“ (*Zde je Nudnik*) byl v roce 1964 nominován na Oscara, a to společně s jiným Deitchovým filmem „*How to Avoid Friendship*“ (*Jak zabránit přátelství*). Gene Deitch se tak stal prvním režisérem animovaných filmů se dvěma nominacemi v témže roce. V roce 1969 obdržel jeho film „*Obři*“, vytvořený již pro Československou republiku, cenu na známém filmovém festivalu v **San Sebastianu**. Protože satiricky kritizoval poměry v té době socialistického Československa, bylo zde jeho promítání dvacet let zakázáno.

V průběhu 70. a 80. let minulého století vytvořil Gene Deitch v české produkci řadu krátkých animovaných filmů často založených na známých dětských knihách či syžetech, např. „*Hloupá žába*“ podle folkové písničky Pete Seegera. Je rovněž autorem vůbec první filmové verze „*Hobita*“ z roku 1966. Snímek považuje trochu za žert, neboť celou Tolkienovu ságu vtěsnali do stopáže 11 minut.

Paměť národa

Osobní stránka

Osobnosti animovaného filmu

Jan Švankmajer (1934)

Scenárista, výtvarník, a filmový režisér autorských filmů. Respektovaná osobnost světové scény animace. Představitel surrealismu.

1965 *Poslední trik pana Schwarcewaldea a pana Edgara*

1966 *Rakvičkárna*

1982 *Možnosti dialogu*

1988 *Něco z Alenky*

1994 *Lekce Faust*

1996 *Spiklenci slasti*

200 *Otesánek*

2005 *Šílení*

2010 *Přežít svůj život*

Často spolupracoval se svou ženou Evou Švankmajerovou (1940 – 2005)

Poslední trik

Rakvičkárna

Možnosti dialogu

Něco z Alenky

Mlynář jeden

Osobnosti animovaného filmu

Jiří Barta (1948)

Režisér, výtvarník, scenárista, animovaného filmu, profesor UMPRUM.

1981 *Diskjockey*

1982 *Zaniklý svět rukavic*

1983 *Balada o zeleném dřevu*

1985 *Krysař*

1987 *Poslední lup*

1989 *Autoportrét*

1989 *Klub odložených*

1997 *Golem – pilotní snímek k celovečernímu filmu*

2009 *Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny?*

Diskjockey

Krysař

Klub odložených

Poslední lup

Golem

Osobnosti animovaného filmu

Michaela Pavlátová (1961)

Výtvarnice, scénaristka, filmová režisérka. Natáčí převážně krátké animované filmy, natočila dva celovečerní hrané filmy. Vedoucí katedry animace FAMU. Nominace na Oscara, cena v Annecy.

1987 *Etuda z alba*

1989 *Křížovka*

1991 *Řeči, řeči, řeči*

1995 *Repete*

1997 *Dvakrát*

2005 *Dopisy z Česka*

2006 *Karneval zvířat*

2012 *Tramvaj*

Řeči, řeči, řeči

Repete

Karneval zvířat

Tramvaj

ČT 60 klipy

Osobnosti animovaného filmu

Tomáš Luňák (1974)

2011 *Alois Nebel*

Celovečerní film natočený podle stejnojmenného grafického románu scenáristy Jaroslava Rudiše a výtvarníka Jaromíra 99. Pro zachování atmosféry předlohy bylo využito animační techniky **rotoskopie**.

Roku 2012 byl **oceněn** *Evropskou filmovou cenou* jako nejlepší animovaný film roku.

Alois Nebel trailer

Půlnoční

Jak vyrobit loutku
pro stop motion

Nová generace české animace

Michal Žabka (1965)

Václav Švankmajer (1975)

Jan Bubeníček (1974)

David Súpup (1974)

Kateřina Karhánková (1988)

Martin Smatana (1991)

Světloňoš

Fimfárum

Nový druh

Martin Smatana

Osobnosti animovaného filmu

Daria Kashcheeva (1986)

Dcera

studentka animované tvorbu na pražské FAMU, původem z Tadžikistánu.

2019 *Dcera*

Krátký loutkový *Dcera* tematizuje vztah otce a dcery. Film charakterizuje pohyb „ruční“ kamery. Pro animovaný film nezvyklý a výrobně velmi pracný postup.

Film byl **oceněn** studentským *Oscarem*, získal dvě ceny na festivalu v Annecy, cenu za nejlepší film na festivalu *Fantoches* ve Švýcarsku a hlavní cenu na *MFF v Melbourne*, byl nominovaný na Oscara v kategorii krátkých animovaných filmů.

Amanita Design

nezávislá herní vývojářská společnost, založená roku 2003 Jakubem Dvorským. Zaměřuje se na vývoj flashových her s důrazem na osobitou vizální stránku, původní hudební doprovod a humor.

Amanita design

2003 *Samorost* – v původní verzi diplomová práce Jakuba Dvorského

2004 *Rocketman VC* – hra pro Nike

2005 *Samorost 2*

2007 *The Quest for Rest* – hra pro americkou skupinu Polyphonic Spree

2008 *Questionaut* – výuková hra pro BBC

2009 *Plachý trpaslík* – hra Jaromíra Plachého

2009 *Machinarium*

2011 *Osada* – interaktivní hudební video na hudbu Šimona Ornesta

2012 *Botanacula* – hra Jaromíra Plachého s hudbou od skupiny DVA

2016 *Samorost 3*

2018 *Chuchel* – hra Jaromíra Plachého s hudbou od skupiny DVA

2018 *Pilgrims* – hra navržená přímo pro mobilní zařízení

Anifilm

mezinárodní festival animovaných filmů v *Třeboni*, založený v roce 2010. [Anifilm](#)

Festival nabízí přehlídku filmů z celého spektra animace a uděluje ceny [Aniont](#) v několika kategoriích, např. nejlepší krátký film nebo nejlepší celovečerní film pro dospělé.